3. BASKI

İBRAHİM ÜNSAL

YEMEN CEPHESİ

ÇÖL SANCISI

TARİHİ ROMAN

GENÇ HAYAT

YEMEN CEPHESİ

ÇÖL SANCISI

TARİHİ ROMAN

Genç Hayat

bir HAYAT YAYIN GRUBU markasıdır.
© 2013, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.
Tüm yayın hakları Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Sertifika No: 75092

Merhaba Genç Arkadaşımız;
Genel müdüründen yayın yönetmenine, yayın danışmanından pazarlama müdürüne, editöründen grafikerine, yazarından çizerine kadar müthiş bir ekibin bıkmadan sıkılmadan, gecesini gündüzüne katarak hazırladığı bu kitabın her sayfasında bizleri de hatırla!
Çünkü sen bizim hep aklımızdasın…

ISBN : 978-605-5122-90-4

Genç Hayat : 73

Cepheden Cepheye : 1

Kitabın Adı : Yemen Cephesi / Çöl Sancısı

Yazar : İbrahim Ünsal

Çizer : Suat Karadağ

Editör : F. Zehra Bayrak

Kapak & İç Tasarım : Hayat Yayınları

Baskı Yeri – Tarihi : İstanbul - 2024

Baskı - Cilt : Alioğlu Matbaası

Orta Mahalle Fatin Rüştü Sokak No: 1/3-A
Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (0 212) 612 95 59
Sertifika No: 45121

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96
www.gnchyt.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
instagram/gnchytt - facebook.com/gnchyt

İBRAHİM ÜNSAL

YEMEN CEPHESİ

ÇÖL SANCISI

TARİHİ ROMAN

GENÇ HAYAT

İBRAHİM ÜNSAL

İbrahim Ünsal, 1955'te Pazar'da doğdu. Bugün Tokat'ın en yakın ilçesi olan Pazar, o yıllarda Turhal'a bağlı küçük bir nahiyeydi. Yazar; ilk ve ortaokulu, Kazova'nın ortasındaki bu şirin kasabada okudu. Lise ve üniversite tahsilini ise İstanbul'da tamamladı.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, Iğdır'da öğretmenliğe başladı. Daha sonra atandığı İstanbul'un çeşitli okullarında Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. 2008 yılında, Bahçelievler Lisesi'nden emekli oldu.

Çocuk ve gençlik hikâyeleri ile gençlik romanları yazan İbrahim Ünsal'ın edebiyata ilgisi ortaokul döneminde başladı. Önce hikâye ve romana ilgi duydu. Sonra ortaokuldaki Türkçe öğretmeninin sayesinde şiirin güzellikleriyle tanıştı. Hayatının yön bulmasında çok büyük etkisi olan aynı öğretmenin ilgi ve teşviki ile ortaokulun son sınıfında ilk şiir denemelerini yazdı.

Yazarın şiire ilgisi, lise ve üniversite yıllarında da artarak devam etti. Bu arada şiirin yanı sıra kısa hikâyeler de yazmaya başladı.

Yazarın ilk kitabı, 2007 yılında yayınlanan 'Şeker Emmi' oldu. Daha sonra 'Annem-Hayat Ağacım' adlı uzun öyküsü yayınlandı. Bunu üç kitabı izledi: Prenses Kim Olacak, Köyde Bir Hafta, Kiraz Ağacındaki Çocuk.

Toplamda 10 kitap olarak yayına hazırlanmakta olan 'Bizim Kahramanlarımız' dizisinden; Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa, Korkusuz Savaşçı Battal Gazi, Antep Şehidi Şahin Bey, Yürekli Kadın Nene Hatun, Çanakkale Yiğidi Seyit Onbaşı ve Fethin Sancaktarı Ulubatlı Hasan adlı eserleri yayınlanmıştır.

ÖNSÖZ

On kitaptan oluşan 'Bizim Kahramanlarımız' dizisinden sonra, benzer bir projeyle 'Cepheden Cepheye' isimli tarihî roman dizisine başladık. Bu dizinin temel amacı da birinci serininkiyle aynı: Hedef kitle olarak belirlediğimiz yaş grubundaki çocuklarımızı, gençlerimizi tarihimizle daha ilgili kılmak.

Bir edebiyat öğretmeni olarak tespitim odur ki, öğrencilerimiz okumak için daha çok roman türünü tercih ediyorlar. Biz de temel amacımıza en etkin şekilde ulaşabilmek için bu türü seçtik. İstedik ki okurlarımız, tarihimizin önemli sayfalarında, edebiyatın geniş imkânlarından ve güzelliklerinden yararlanarak gezinsinler.

'Cepheden Cepheye' dizisindeki romanlar, konularını Birinci Dünya Savaşı'nda Türk ordularının savaştığı bazı cephelerden alıyor. Eldeki bu ilk kitap için Yemen Cephesi'ni seçtik. Zannederim, bu seçimde bir hatıramın da etkisi oldu.

Yedek Subay Okulu'ndayken, tam teçhizatlı olarak otuz kilometrelik yürüyüşe çıkmıştık. Askerlik yapanlar bilirler: Eğitim ya da intikal amaçlı yürüyüşlerde hem askeri zinde tutmak hem de adımlarda uygunluk sağlamak amacıyla marşlar ve türküler söylenir. Yürüyüşümüzün son bölümünde, bölük komutanımızın isteğiyle bir türküye başladık:

Kışlanın önünde redif sesi var

Sorun çantasında acep nesi var

Bir çift kundurayla bir de fesi var

Burası Muş'tur yolu yokuştur

Giden gelmiyor acep ne iştir

Bölük komutanı, türkünün burasında bizi susturdu. Bir yanlışımızı düzeltti:

"Bir kelimeyi yanlış biliyorsunuz. 'Muş' değil, 'Huş' olacak."

Sonra da açıkladı:

"Huş, Yemen'de bir yer adıdır. Birinci Dünya Savaşı'nda biz Yemen'de de savaştık. Sanırım bu türkü, Yemen Cephesi'ndeki o savaş günlerinin bir hatırası."

Bölük komutanımız, daha sonraki günlerden birinde, izlediğimiz bir filmden yola çıkarak, bize Yemen'deki savaşlarla ilgili çarpıcı bilgiler verdi. O gün anlatılanlar beni çok etkilemiş olacak ki askerden dönünce, Yemen'e ve I. Dünya Savaşı'ndaki Yemen Cephesi'ne dair birçok kitap okudum.

Bu romanın yazımı için en etkin ve somut kaynağım, Genelkurmay'ın yayınlamış olduğu 'Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi' adlı kitap oldu. Çok geniş kapsamlı olan bu kitapta, aradığım her türlü bilgiyi, haritayı, krokiyi, fotoğrafı buldum.

Bu dizideki ilk kitabın önsözünü, bir ithafla bitirmek istiyorum.

"Birinci Dünya Savaşı'nda Yemen Cephesi/Çöl Sancısı" adlı romanımı, engin bir vatan sevgisiyle besleyerek büyüttüğüm üç oğluma; Mehmet Ozan, Sadık Okan ve İbrahim Emre'ye, babalarından ebedî bir hatıra olarak armağan ediyorum.

İkinci kitabın önsözünde buluşmak üzere…

İbrahim Ünsal

YEMEN DE NERESİ?

Yemen dedikleri bir ırak diyar
Çöller geçit vermez kapılar duvar
Ne gidenler gelir ne bir haber var
Anadolu nere Yemen neresi
Yol vermez iz vermez yanı yöresi

Şubat ayı nasıl da bir soğuk göstermişti yüzünü… İlk gün, ilikleri donduran sert ve keskin bir esintiyle geçmişti. Aynı esinti, bütün geceyi de bıçak gibi bir ayaza kesmişti. Hangi yönden savrulduğu belirsiz rüzgârların hazin uğultusu, sabaha dek dinmemişti. Bütün Bafra ovası, sanki ağıda durmuştu gece boyunca. Ama sabah bir ölüm sessizliğine uyanmıştı Bafralılar. Kapıya çıkanlar, pencereden bakanlar şaşırıp kalmışlardı. Ancak hoş duygularla beneklenmiş tatlı bir şaşkınlıktı onlarınki… O kış sulu sepkenden* öteye geçmeyen kar; kapıları tutmuş, pencerelerin alt pervazlarında bir karışı bulmuştu. Üstelik yağış hâlâ devam etmekteydi.

Köylülerin şaşkınlığı, kaç senedir böyle bir kar yağışına hasret kalmalarından kaynaklanıyordu. Aralık'ta, Ocak'ta yağış görülmeyince, o senenin de karsız geçeceğine inanılmıştı artık. 1916 yılının Şubat'ı, işte böyle bir hoş sürprizle girmişti Samsun'a.

* **Sulu sepken:** Yağmurla karışık biçimde (yağan).

Bafra ve köyleri, o sene Şubat'ın pek değişken geçeceğini çabuk anladılar. Ayın dördüncü gününde bastıran sağanak, iki günlük bembeyaz örtüsünü sıyırıp aldı ovadan. Bir ara doluya da dönüştü yağmur. Fındık büyüklüğündeki buz tanecikleri tahta kapıları kırası, küçük küçük pencerelerin camlarını indiresi oldu. Bir sonraki gün ise Şubat, Mart'a; kış, bahara devşirdi sanki. Gölgesiz bir mavilikte parıldayan güneş, o her daim zemheriye* çalan günlerde bir süreliğine de olsa, havayla birlikte yürekleri de sıcacık kıldı.

Söğütlü köyünün erkekleri, yüreklerindeki sıcaklığı yüzlerinde de belli ederek Cuma namazına gittiler. Hutbede,** vatan için savaşmanın cihat olduğu vurgulandı. Bütün avuçlar; vatanın, Türklüğün, cümle İslam âleminin kurtuluşu için Allah'a açıldı. Camiden çıkanlar dağılmadılar. İmamın yaptığı duyuruya itibar ederek harman yerinde toplandılar.

Harman yeri, Söğütlü'nün batı tarafındaki çayın köyden yana olan yakasındaydı. Çayın her iki kıyısı, belki de köye adını veren söğüt ağaçlarıyla gölgeleniyordu. Çayırın orta yerinde ise o yörede pek bulunmayan bir yaban armudu vardı. Aslında bir değil, iki armut ağacı vardı da… Biri, her nedense kuruduğu için yakın bir tarihte köylüler tarafından kesilmişti. Şimdi bu ağacın sadece yarı gövdesi duruyordu. Üst tarafı kesilerek kurtarılmış olan yaklaşık yarım metre boyundaki kalın gövdesi… Köylülerin müdahalesi fayda getirmiş, genel olarak görüntüsü kuru bir kütüğü andıran gövdenin her iki yanından taze sürgünler uç vermişti.

Herkes camiden çıkarak oraya geldiği için köylülerin toplanması fazla vakit almadı. Harman yerine son olarak imam

* **Zemheri:** Kışın en şiddetli zamanı, kara kış.

** **Hutbe:** Cuma ve bayram namazlarında minberde okunan dua ve verilen öğüt.

ile misafiri geldiler. Aslında Muallim* Ferit, pek de misafir sayılmazdı. O da aynı köydendi. Şehirde okumuş, öğretmen olmuştu. Şimdi de Samsun'un merkezinde görev yapmaktaydı. Söğütlü'den olup da birbirini tanımayan çıkmazdı ki. Buna köyün dışında yaşayanlar da dâhildi. Bu nedenle bir tanışma, tanıştırma faslı olmadı. Orada toplanılmasının sebebi de zaten imam tarafından camide kısaca açıklanmıştı…

Muallim Ferit, sürgünleri kırmamaya özen göstererek kurumuş armut ağacının gövdesine oturdu. Yüzü aşkın köylü de onu görecek şekilde çevre aldı. Yaşça ileri olanlar önde bağdaş kurdular. Daha gençleri ise ayakta dinlemeyi yeğlediler.

Muallim Ferit, önce hangi sıfatla orada bulunduğunu açıkladı:

"Muhterem hemşehrilerim… Ben, maarifçi olarak** değil, Harbiye Vekâleti'nin*** temsilcisi olarak karşınızda bulunmaktayım."

Hemen ardından da konuya girdi. Belli ki konuşmasının bir soruyla olsun bölünmesini istemiyordu. Cümleleri noktasız virgülsüz birbirini takip ederken, telaşa kaçmayan ivecenliği**** bunu gösteriyordu.

"Aziz vatanımızın içinde bulunduğu durum, hepi-nizce malum… Saraybosna'da çakan bir kıvılcım***** üç kıtayı birden yangın yerine çevirdi. Ordularımız bu üç kıtadaki pek çok cephede savaşmaktadır. Biliyorum, köyümüzden askerlik çağında olanlar

---

* **Muallim:** Öğretmen.

** **Maarifçi:** Eğitim-öğretim kurum ve kuruluşlarında çalışan kimse.

*** **Harbiye Nezareti:** Osmanlı Devleti'nde millî savunma bakanlığı.

**** **İvecenlik:** Acelecilik, çabuk davranma durumu.

***** Cümlede geçen kıvılcım, I. Dünya Savaşı'nı başlatan olayı ifade etmektedir. Avusturya veliaht Prensi, Saraybosna'da uğradığı bir suikast sonucu ölmüş; bu olay, I. Dünya Savaşı'nın başlamasına sebep olmuştur.

da zaten şu vakit değişik cephelerde olmak üzere savaşın içindedirler. Hatta bunların arasında, sonradan giden yedektekiler de bulunmaktadır. Lakin bu, dünyada görülmedik büyüklükte bir savaştır. Cihan tarihinin en büyük harbidir.

Bugüne kadar iki milyondan fazla insanımız savaşa katılmıştır. Köyüne, toprağına dönenler sadece ağır şekilde yaralananlar ya da hastalananlar olmuştur. Çok sayıda şehit verdik. Vermeye de devam ediyoruz. Elbette bütün cephelerde askere ihtiyaç vardır. Ama bazı cepheler daha acil olarak Anadolu'dan imdat beklemektedir. O cephelerden biri de Yemen'dir.

Tabii ki burada bulunanlar, mecburi askerlik hizmetinin dışında olanlardır. Fakat savaş öyle bir safhaya* gelmiştir ki, bizleri cepheye gitmekten alıkoyacak hiçbir şartın hükmü kalmamıştır. Eli silaha, yüreği ölümüne savaşa yeten her Türk, her Müslüman gönüllü olarak cepheye koşabilir. Nitekim Anadolu'nun dört bir bucağından da bir koşudur başlamıştır. Rize'den, Sivas'tan, Yozgat'tan; her bir yerden bölük bölük gönüllüler değişik cephelere akın etmektedirler."

Muallim Ferit, kısa söylevindeki ilk esaslı nefesi sözün burasında aldı. Yanında duran genç imamın kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra konuşmasını sürdürdü:

"Evet kardeşlerim… Devletimizin bana verdiği vazifenin ilk kısmını yerine getirdim. Savaştaki son durumumuzu dilimin döndüğünce anlattım. Şimdi görevimin ikinci kısmına geçmem gerekiyor. Yemen Cephesi için gönüllü olanları tespit edip Samsun'daki kumandanlığa bildireceğim. Vazifem bütün Bafra yöresi-

* **Safha:** Evre.

ni ihtiva etmektedir.* Evvela kendi köyümden başlamak istedim. Bir hafta sonra bugün, bütün gönüllüler Samsun'da toplanacaklar. Oradan büyük bir gemiyle Yemen'e hareket edilecek."

Muallim Ferit, diyeceklerini demişti. Daha doğrusu o öyle sanıyordu. Oysa bu vazifede ilk durağıydı Söğütlü. Her işte olduğu gibi bu işin de bir acemiliği vardı. Koskoca muallim bilmez miydi bunu? Bilirdi elbet; ama o anda akıl edemedi. Bundan öte nasıl bir yol izleyeceğini düşünmeden oturduğu yerden indi. Yazı gereçlerini çıkarıp kütüğün üstüne koydu. Kalemi hokkaya** batırırken köylülerine güya son kez seslendi:

"Evet, şimdi önden başlayarak gönüllülerin isimlerini yazacağım."

Kendisini dinleyenlerin hepsi bu işe dünden hazırmış gibi sordu:

"İlk olarak kimden başlayalım?"

Sormasıyla birlikte de donup kaldı. Kimsede ne bir ses ne bir hareket vardı. Muallim ne diyeceğini şaşırdı bir an. O, belli ki her dediğine 'evet' diyen öğrencileriyle bir tutmuştu oradakileri. Öyle olmadığını görünce, birkaç saniye kıpırtısız kalakaldı. Sonra da biraz değiştirerek sorusunu yinelemekten başka bir şey gelmedi aklına:

"Evet, ilkten kimin ismini yazalım?"

Bu kez sorusu cevapsız kalmadı. Trablusgarp gazisi Hıdır, ayağa kalktı.*** Tek eliyle, askerden getirdiği kaputunun**** boşta sallanan kolunu buruşturup duruyordu. Ferit, cevap olarak kendisine yöneltilen soruda bir kinaye olup olmadığını anlayamadı:

---

* **İhtiva etmek:** İçermek, içinde bulundurmak, kapsamak.

** **Hokka:** İçine mürekkep konan maden, cam veya topraktan yapılmış küçük kap.

*** Metinde, 1911-1912 yıllarında Osmanlılarla İtalyanlar arasında yapılan Trablusgarp Savaşı'ndan söz edilmektedir.

**** **Kaput:** Asker paltosu.

"En başa benim ismimi yazmak ister misin Muallim Bey?"

Muallim Ferit, kısa süren sessizliğinde kendisini çabuk toparladı. Bu soruya verdiği cevap, aslında Hıdır'a değil, diğerlerine hitaben oldu:

"Sen vereceğini zaten vermişsin vatanımız için Hıdır. Şimdi sıra başkalarındadır."

Hıdır, boynunu bükmeden acı acı gülümseyerek yerine oturdu. Ferit, bu gülümseyişi diğerleri göremediği için hayıflandı.* İstedi ki, görsünler de, o tebessümün nasıl bir mana taşıdığını onlar da kendisi gibi anlasınlar. Ama olmadı. En öndeki Hıdır'ın yüzü muallime dönük olduğu için diğerleri bu sessiz mesajın derinliğinden mahrum kaldılar.

Muallim Ferit, Hıdır'ın vermek istediği mesajın sözcülüğüne niyetlendi. Zihnini nereden başlamak gerektiğine yorarken; ayaktaki bir delikanlı, sorusuna eklediği sözlerle ona kapı araladı:

"Yemen de neresi ki Muallim Bey? Pek uzakta olduğunu bilirim de yerini bilmem. Lakin bir bildiğim daha vardır. Derler ki bu Yemen Arapların memleketiymiş. Biz yıllar yılı oranın sadece bekçiliğini yapmışız."

Muallim, kendisine açılan aralıktan hemen söze girmek istedi. Ama delikanlının söyledikleri, birkaç kişiyi de kendisine yardımcı kıldı. Peş peşe gelen ve kimileri zor sorularla ağırlaşan cümleler, muallimi uzun bir cevaba mecbur bırakacaktı:

"Üstelik Araplar, bunu da istemezlermiş. Bizim askerlerimiz Yemen'de gâvura karşı değil Arap isyancılara karşı savaşırmış. Niye ki? İşte bunu anlamış değilim."

---

* **Hayıflanmak:** Üzülmek, yerinmek, esef etmek.

"İstenmediğimiz yerde, hangi mukaddes* gaye için, niye can vermeye koşacakmışız ki? Eğer biliyorsan, anlatasın da biz de bilelim Muallim Bey."

"Bilelim de ona göre bir karar verelim. Eğer hâl böyleyse niye gidelim Arap ellerine?"

"Öyle ya… Anadolu'nun doğusu da pek sıkışıkmış. Kendi öz yurdumuz yardıma muhtaçken…"

"Hele de Hicaz… Kutsal topraklarımız daha mı az tehlikede ki biz ta Yemen'i düşünelim."

Son derece bilgili, aydın fikirli bir öğretmen olan Ferit için bu sorular hiç de zor değildi. Cevap vermek için düşünmesi, belleğindekileri anımsamaya çalışması bile gerekmezdi. Hemen söze başlasa, anlatacakları belki biraz plansız olurdu, o kadar… Bu da o an için pek önemli değildi. Muallim Ferit, bu fikirde olmalı ki, hemen açıklamaya geçti:

"Muhterem hemşehrilerim…

Hakikati bilmeyenler için söylediklerinizde haklı sayılırsınız. Siz de bilmediğinizden dolayı sorularınızı makul** bulmaktayım. Görünen o ki hata yaptım. Önce bildiğim gerçekleri paylaşmalıydım sizlerle. Fakat gecikmiş de sayılmam. Şu hâlde söyleyeceklerime iyi kulak verin. Bildiklerimi anlatırken, sözü mümkün olduğunca özlü tutmaya çalışacağım. Zira uzun uzadıya bir tarih dersi için ne yer ne de zaman müsaittir.

Son konuşanınız Ekrem'di herhâlde… Hicaz'dan, kutsal topraklardan söz etti. Çok da yerinde ve güzel söyledi. Sağ olsun, benim de işimi kolaylaştırdı.

* **Mukaddes:** Kutsal.
** **Makul:** Akla uygun, akıllıca.

Osmanlı Devleti, bundan tam dört asır önce Yemen'e kadar niye gitti sanırsınız? Topraklarını Arap yarımadasının en güney ucuna dek genişletmek için mi? Türklere yetmez miydi elindeki topraklar? Elbette yeterdi. Osmanlı'nın asıl amacı, batısındaki Hristiyan dünyasına hâkim olmaktı. Zira tarih boyunca Hristiyanların Türk ve Müslümanlar üzerindeki tehditleri, saldırıları hiç eksilmedi. Selçuklu atalarımız zamanında başlayan Haçlı Seferleri'nde asırlarca nice Türk, nice Müslüman can verdi; bilenleriniz vardır elbet.

İşte ecdadımız,* şimdi 'Arap' diye yabansıdığınız** Müslüman kardeşlerimizi ve kutsal toprakları, Hristiyan zulmünden korumak için Yemen'e kadar gitmek zorunda kaldı.

Bugün burada Yemen'den değil de Hicaz'dan söz etseydim, hepiniz yerinizden fırlar 'Ben de varım!' diye bağırırdı. Şimdiki tereddüdünüz belli ki, Yemen'in yerini değil, İslamiyet'in varlığı ve geleceği bakımından önemini bilmemenizden kaynaklanıyor."

Muallim Ferit, bir an için konuşmasına ara verdi. Önce kurumuş ağacın artık bir kütük hâline gelmiş- kısa gövdesine, sonra o kütüğü de gölgeleyen yanındaki yaban armudunun gökyüzüne yükselen dallarına baktı. Bu davranışı, iki ağaçla söyleyecekleri arasında bir ilişki kuracağına işaretti. İşaret parmağını; yaban armuduyla, gerisinde durduğu kurumaya yüz tutmuş gövde arasında götürüp getirerek sözlerine devam etti:

"Şu ağaçlara bir bakın… Birini kökünden kemiren kurtlar, emin olun ki zamanla öbürünü de yiyip bitirecektir. Aynı haki-

* **Ecdat:** Dedeler, atalar.

** **Yabansımak:** Yabansı bulmak, yabancılamak.

kat, Yemen ile Hicaz için de geçerli. Bilmeniz lazım gelir ki, Yemen güvencede değilse, Hicaz da değildir. Orası kâfirlere terk olunursa, tez zamanda Mekke de, Medine de Hristiyanların eline geçer. Şimdi sadece şu kadarını söyleyeyim. Allah muhafaza, Hicaz gayrimüslimlerin eline geçerse; Mekke-i Mükerreme'nin hâli nice olur, bileniniz var mı? Dinimizin beş şartından biri Hacca gitmek değil midir? Bu farzı yerine getirebilmek için cihat* gerekmeyecekse, başka hangi durumda gerekir?"

Muallim Ferit, sözü tamam ettiğini düşünmüşken aniden aklına bir şey geldiğini belli eden bir yüz ifadesi takındı. Konuşmasını sürdürdü:

"Ha, evet… Şu vakit, Yemen'deki tek düşmanımız İngilizler değil. Çok eski zamanlardan beri olduğu gibi yerli Arap isyancılarına karşı da savaşıyoruz. Daha doğrusu, durum böyle görünmektedir. Ama Yemenlilerin hepsi Osmanlı'ya karşı asi değildir. Bazı gafiller,** dün olduğu gibi bugün de kâfirlerin oyununa gelmişlerdir. Arkalarında İngilizler vardır. Emin olun ki, Allah korusun, Yemen'de kaybedersek İngilizlere karşı kaybetmiş olacağız. Sonrasında Hicaz ne olur, ondan ötesi ne olur, düşünmek bile istemiyorum."

Muallim, kısa bir süre sessiz kalarak, zihnini yoklar gibi yaptı. Belli ki zihninde unutmuş olabileceği önemli bir şey aranıyordu. Rahatladığını gösteren bir yüz ifadesiyle konuşmasını sonlandırdı:

"Evet, muhterem kardeşlerim… Şu an için diyeceklerim bunlardan ibarettir. Kararını verebilmiş olanlar şimdi isimlerini yazdırsınlar. Hâlâ düşünmek isteyenleriniz varsa da bir şey diyemem. Daha gideceğim çok yer vardır. Sonradan gönüllü olacak-

* **Cihat:** Din uğruna yapılan savaş.

** **Gafil:** Çevresindeki gerçekleri göremeyen, sezemeyen.

lar, isimlerini imam efendiye yazdırsınlar. O, bir şekilde listeyi bana ulaştırır."

İlk hareket eden, arkadaki gençlerden biri oldu. Onun peşinden de yanındaki delikanlı yürüdü. Öndeki genç, parmağıyla defteri işaret ederek adını verdi:

"Mehmet Cemal oğlu Sani!"

Oradaki herkesin duymasını istercesine sesini yükseltti:

"Değil mi ki, nice ırakta kalmış olsa bile orası da hâlâ Osmanlı toprağıdır. En başa benim ismimi yaz Muallim Bey. Köyümüzden tek kişi de olsam, ben giderim Yemen'e…"

Hemen arkasında duran Ekrem, aynı yüksek ses tonuyla ona sitem etti:

"Biz birbirimizi bugüne değin hangi işte, hangi müşkülde yalnız bıraktık kan kardaşım.* Tek başına bırakır mıyım seni?"

Sonra uzağındaymış gibi Muallim Ferit'e seslenerek künyesini haykırdı:

"Yaz, Muallim Bey… Hüseyin Talip oğlu Muhsin Ekrem! Bafra'nın Söğütlü köyünden ikinci Yemen gönüllüsü…"

---

* **Kan kardaşı:** Birinin kanını emerek veya yalayarak kardeşlik andı içmek yoluyla kardeş olanlardan her biri.

İBRAHİM ÜNSAL

YEMEN CEPHESİ

ÇÖL SANCISI

Yemen'de hainler isyana durmuş,
Her çalı dibinde bir pusu kurmuş,
Gelip Osmanlı'yı ardından vurmuş,
Anadolu nere Yemen neresi,
Kan akar Yemen'in çayı deresi!

Yemen neresidir? Yemen uğruna niçin onca şehit verildi? Türk ordusu, Yemen'de kimlere karşı, nasıl savaştı? Birinci Dünya Savaşı'nda Yemen cephesi, neden çok önemliydi? Yemen'de askerlerimiz, düşmanlardan başka hangi zorluklarla boğuştu?

Cepheden Cepheye serisinden *Yemen Cephesi* adlı bu romanda, Teğmen İsmail Avni ve Sani Çavuş'un sürükleyici serüvenleri ile birlikte yukarıdaki soruların cevaplarını da bulacaksınız.

Sizleri, askerlerimizin kahramanca şavaştığı, halk türkülerine konu olan Yemen Cephesi'nde o günleri yaşamaya davet ediyoruz.

www.gnchyt.com

9 786055 122904

twitter.com/gnchyt
facebook.com/gnchyt